

SXEDIO.H88

4.4.1958: Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΑΚΡΟΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΣΥΛΛΗΨΗ "ΧΑΜΠΕΑΣ ΚΟΡΠΟΥΣ" ΤΩΝ ΕΖΕΚΙΑ ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ, ΚΩΣΤΑ ΠΑΡΤΑΣΙΔΗ, ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΡΙΣΤΟΔΥΛΙΔΗ ΚΑΙ ΖΑΧΑΡΙΑ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΕΦΕΤΗ ΖΕΚΚΙΑ

Ο Βρετανός δικηγόρος Ντ. Ν. Πριτ, ο άνθρωπος που υποστήριξε και την έφεση του Μιχαλάκη Καραολή στο Ανακτοσυμβούλιο συνέχισε για δεύτερη ημέρα, στις **4** Απριλίου **1956** να υποστηρίζει ενώπιον του εφέτη Ζεκιά την υπόθεση "Χάμπεας Κόρπους" για παράνομη κράτηση του Γενικού Γραμματέα του ΑΚΕΛ Εζεκία Παπαϊωάννου, των δημάρχων Λεμεσού και Λάρνακας Κώστα Παρτασίδη και Γιώργου Χριστοδουλίδη και του βοηθού Γενικού Γραμματέα της ΠΕΟ Ζαχαρία Φιλιπίδη.

Ο Ντ. Πριτ έχοντας "αντίπαλο" το Γενικό Αντιεισαγγελέα Ραούφ Ντενκτάς είπε πολλά ακόμα για τους τέσσερις ακελιστές οι οποίοι κατά τη γνώμη του κρατούνταν παράνομα.

Στην αρχή ο Ραούφ Ντενκτάς απάντησε στα όσα είχε αναφέρει στην πρώτη του αγόρευση ο Πριτ απορρίπτοντας την εισήγηση του βρετανού δικηγόρου όπως κληθεί ο Κυβερνήτης στο δικαστήριο για να απαντήσει σε ερωτήσεις σχετικά με το διάταγμα σύλληψης των Ακελιστών.

Εγγραφε η εφημερίδα "Χαραυγή" **5.4.1956**):

"Συνεχίστηκε χθες για δεύτερη ημέρα μπροστά στο Ανώτατο Δικαστήριο η ακρόαση της υπόθεσης Χάμπεας Κόρπους.

Η συνεδρίαση άρχισε στις **9** π.μ. με αγόρευση του προσωρινού Γεν. Αντιεισαγγελέα κ. Ραούφ Ντενκτάς που παρουσιάζεται εκ μέρους του Στέμματος.

Απαντώντας στο πρώτο σημείο που ανέλυσε προχθές ο κ. Πριτ, δηλαδή ότι το διάταγμα κράτησης δεν έγινε από τον Κυβερνήτη και δεν υπογράφηκε απ' αυτόν, υπέδειξε ότι το αγγλικό διάταγμα εν

συμβουλίω 1939, βάσει του οποίου ο Κυβερνήτης αντιλείπει τις εξουσίες στην Κύπρο για να επιβάλει κανονισμούς έκτακτης ανάγκης δίδει το δικαίωμα στον Κυβερνήτη να εξουσιοδοτήσει τον διοικητικό γραμματέα να υπογράψει το διάταγμα εξ ονόματος του.

Αναφερόμενος στο δεύτερο σημείο του κ. Πριτ δηλαδή ότι υπάρχουν ουσιώδεις, παραλείψεις στα διατάγματα γιατί δεν αναφέρουν τον τόπο κράτησης και άλλες διατυπώσεις, ο κ. Ντενκτάς είπε πως παραδέχεται ότι ήταν ανάγκη αυτά τα στοιχεία να περιέχονται στο διάταγμα, αλλά όπως ισχυρίσθηκε, οι παραλείψεις ήταν τεχνικές και δεν επηρεάζουν την ουσία της υπόθεσης.

Συνεχίζοντας ο κ. Ντενκτάς είπε ότι με την ένορκη ομολογία του και με ένα τροποποιητικό διάταγμα, ο Κυβερνήτης κάλυψε αυτές τις παραλείψεις.

Υστερα αναφέρθηκε στο δριμύ ύφος, που ο κ. Πριτ χρησιμοποίησε κρίνοντας την ένορκη ομολογία του Κυβερνήτη και είπε ότι ο ίδιος (ο κ. Ντενκτάς) αναλαμβάνει πλήρη ευθύνη για τη φρασεολογία της ένορκης ομολογίας, τόνισε επίσης ότι και αν ακόμη οι παραλείψεις ήταν αρχικά ουσιώδεις, αυτές έχουν τώρα διορθωθεί και η κράτηση των αιτητών είναι νόμιμη.

ΖΕΚΚΙΑ: Δύναται ο Κυβερνήτης δι' ενός τροποποιητικού διατάγματος να δώσει αναδρομική ισχύ στα διατάγματά του;

ΝΤΕΝΚΤΑΣ: Δύναται.

ΖΕΚΚΙΑ: Θέλετε να πείτε πως ό,τι διατάζει ο Κυβερνήτης έχει την μορφή νόμου;

Απαντώντας ο Ντενκτάς εξακολούθησε να αναπτύσσει τις απόψεις του.

Αναφερόμενος στο τρίτο σημείο του κ. Πριτ, δηλαδή ότι δεν είχε το δικαίωμα ο Κυβερνήτης να εκθέσει διαζευτικά τους λόγους της κράτησης, ο κ. Ντενκτάς αναφέρθηκε σε διάφορες αγγλικές αποφάσεις.

Τελικά πάνω στο τέταρτο σημείο, δηλαδή κατά πόσο ο Κυβερνήτης πραγματικά σχημάτισα σαφή

πεποίθηση πάνω στους λόγους για τη σύλληψη των αιτητών, ο κ. Ντενκτάς ισχυρίστηκε ότι το δικαστήριο δεν δύναται να υπεισέλθει στους λόγους που ο Κυβερνήτης θεώρησε σαν λογικούς για την κράτηση τους.

ΖΕΚΚΙΑ: Θέλετε να πείτε ότι η ένορκη ομολογία του Κυβερνήτη είναι τελεσίδικη;

ΝΤΕΝΚΤΑΣ: Μόνο αν η καλή πίστη του Κυβερνήτη (στο περιεχόμενο της ένορκης ομολογίας του) διαμφισβητείται δύναται κανείς να υπεισέλθει.

ΖΕΚΚΙΑ: Δεν είναι δυνατό να εξετάσει κανείς το περιεχόμενο της ένορκης ομολογίας χωρίς να αμφισβητήσει την καλή πίστη του Κυβερνήτη;

ΝΤΕΝΚΤΑΣ: Οχι.

ΖΕΚΚΙΑ: Αλλ' ο κ. Πριτ βάσισε το 4ο σημείο σε νομικές αυθέντες, ότι δύναται να εξετάσει τον τρόπο που σκέπτεται ο κυβερνήτης.

ΝΤΕΝΚΤΑΣ: Επιμένω ότι μόνο σε περίπτωση που υπάρχει ισχυρισμός για δόλιο εκ μέρους του Κυβερνήτη μπορεί το δικαστήριο να υπεισέλθει.

Σε συνέχεια ο κ. Ντενκτάς αναφερόμενος στο ζήτημα των λεπτομερειών που δόθηκαν από τη συμβουλευτική επιτροπή για τους λόγους της κράτησης τόνισε ότι η επιτροπή δεν είναι υποχρεωμένη να δώσει πλήρεις λεπτομέρειες γιατί το δημόσιο συμφέρον κάποτε απαιτεί να μη αποκαλύπτονται πλήρως οι πληροφορίες.

ΖΕΚΚΙΑ: Θέλετε να πείτε ότι οι λεπτομέρειες που δόθηκαν δεν έχουν σχέση με τους λόγους που εκδόθηκαν τα διατάγματα;

ΝΤΕΝΚΤΑΣ: Έχουν σχέση, αλλά αν δεν είναι επαρκείς οι λεπτομέρειες που δόθηκαν και δεν εναπόκειται στο δικαστήριο να αποφασίσει.

ΖΕΚΚΙΑ: Αν οι λεπτομέρειες που δόθηκαν απέβλεπαν στο να δικαιολογήσουν τους λόγους κράτησης, κατά τη γνώμη του δεν εκτέλεσαν τον προορισμό τους.

ΝΤΕΝΚΤΑΣ: Δεν είναι λάθος του Κυβερνήτη αν η συμβουλευτική επιτροπή θεώρησε σκόπιμο να δώσει

μόνο αυτές τις λεπτομέρειες.

ΖΕΚΚΙΑ: Είναι όλοι οι αιτητές μέλη του ΑΚΕΛ;

ΝΤΕΝΚΤΑΣ: Είναι όλοι μέλη επιτροπών του ΑΚΕΛ.

Συνεχίζοντας ο κ. Ντενκτάς είπε ότι το ΑΚΕΛ κηρύχθηκε παράνομο για τις προηγούμενες ενέργειες του και ότι τα μέλη των επιτροπών είναι υπεύθυνα για τις πράξεις του.

Αναφέρθηκε ύστερα στο διάταγμα προγραφής του ΑΚΕΛ δυνάμει του οποίου το ΑΚΕΛ θεωρήθηκε ότι χρησιμοποιείται για την προαγωγή ανωμαλίας και την προαγωγή στασιαστικών ενεργειών μέσα στην αποικία.

Αναφερόμενος στον ισχυρισμό του κ. Πριτ ότι στον κατάλογο των συλληφθέντων περιλαμβάνεται ένας νεκρός ο κ. Ντενκτάς πρόσθεσε ότι για να εξεταστεί το ζήτημα αυτό πρέπει να γίνουν λεπτομερές έρευνες για να εξακριβωθεί κάτω από ποιες περιστάσεις έγινε αυτό.

Συνεχίζοντας αναφέρθηκε στις αιτήσεις των αιτητών για να προσέλθουν αυτοπροσώπως και να δώσουν μαρτυρία και είπε ότι μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί το δικαστήριο να επιτρέψει να δώσουν ένορκη μαρτυρία οι αιτητές, σχετικά με την αίτηση για προσαγωγή του Κυβερνήτη για αντεξέταση πάνω στην ένορκη ομολογία του ο κ. Ντενκτάς είπε ότι δεν αμφισβητεί το γεγονός ότι το δικαστήριο δικαιούται να διατάξει την προσαγωγή του στο δικαστήριο για τον σκοπό αυτό, αλλά το δικαστήριο πρέπει να ικανοποιηθεί ότι αυτό είναι αναγκαίο και όχι μόνο για να ευχαριστήσει τους αιτητές.

Σε συνέχεια ο κ. Ντενκτάς τόνισε:

"Ενιστάμεθα στην προσαγωγή του Κυβερνήτη στο δικαστήριο, όχι γιατί ο Κυβερνήτης δεν είναι πρόθυμος να το πράξει αυτό, αλλά γιατί δεν υπάρχει νομικώς ανάγκη να το πράξει αυτό, ακόμα και αν ερχόταν δεν θα μπορούσε να βοηθήσει το δικαστήριο γιατί θα έλεγε ότι το δημόσιο συμφέρον τον εμποδίζει να αποκαλύψει οτιδήποτε".

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΙΤ ΣΤΟ ΡΑΟΥΦ ΝΤΕΝΚΤΑΣ

Ανταπαντώντας ο κ. Πριτ πάνω στο πρώτο σημείο, ανέλυσε λεπτομερειακά την υπάρχουσα κυπριακή και αγγλική νομοθεσία και επέμεινε ότι τα επιχειρήματα του κ. Ντενκτάς καθόλου δεν ανατρέπουν την αρχική του άποψη πάνω σ' αυτό το σημείο.

Πάνω στο δεύτερο σημείο ο κ. Πριτ παρατήρησε ότι τα επιχειρήματα του κ. Ντενκτάς ήταν πολύ συγχυσμένα, αλλά σε τούτο δεν φταίει ο κ. Ντενκτάς, αλλά το γεγονός ότι το σημείο αυτό δεν είναι τόσο καθαρό ώστε καμιά αντίθετη επιχειρηματολογία δεν ευσταθεί. Τόνισε, επίσης, ότι όταν ένα πρόσωπο χάσει την ελευθερία του, είτε ύστερα από ανοικτή δίκη είτε εξαιτίας της παροχής στους αρμοδίους μυστικών πληροφοριών σε βάρος του, το πρόσωπο αυτό δικαιούται να απαιτήσει ώστε το διάταγμα που εκδίδεται εναντίον του να συμμορφώνεται προς όλες τις απαιτήσεις του Νόμου.

Στο σημείο αυτό ο Εφέτης κ. Ζεκκιά ζήτησε από τον κ. Πριτ να του δοθούν οι παράλληλοι αγγλικοί κανονισμοί έκτακτης ανάγκης.

ΠΡΙΤ (χαμογελώντας): Νομίζω ότι τους έχει το στέμμα. Εχω προσέξει στις υποθέσεις μου, ότι το στέμμα συνήθως έχει όλα τα ββλία όχι όμως και όλα τα επιχειρήματα.

Αναφερόμενος στη δήλωση του κ. Ντενκτάς ότι αναλαμβάνει ο ίδιος (ο Ντενκτάς) πλήρη ευθύνη για την ένορκη ομολογία του Κυβερνήτη, ο κ. Πριτ τόνισε ότι ο κ. Ντενκτάς πρέπει να έχει σε τέτια περίπτωση, πολύ πλατιούς ώμους.

Αναφερόμενος σε άλλο ισχυρισμό του κ. Ντενκτάς, πως είναι αδύνατο να υποθέσει κανείς ότι ο Κυβερνήτης, όταν διέταξε τη σύλληψη των αιτητών δεν έδωσε ταυτόχρονα και οδηγίες για τον τόπο κράτησης τους, ο κ. Πριτ παρατήρησε ότι στην υπόθεση αυτή όλα είναι δυνατά κανείς να τα υποθεσει.

Ο κ. Πριτ αναφέρθηκε στο τρίτο σημείο και παρέθεσε ορισμένες αγγλικές αποφάσεις υποστηρίζοντας την άποψη του ότι δεν μπορεί ο κυβερνήτης να εκθέσει τους λόγους της σύλληψης των

κρατουμένων διαζευτικά.

Αναφέρθηκε σε μια υπόθεση του **1920** σχετικά με την κατάσταση που επικρατούσε τότε στην Ιρλανδία και σε σχετική νομοθεσία που ίσχυε την εποχή εκείνη και που έφερε τον τίτλο "Νομοθεσία για αποκατάσταση της τάξης στην Ιρλανδία".

Στο σημείο αυτό ο κ. Πριτ παρατήρησε χαμογελώντας: Δεν αντιλαμβανομαι ωστόσο πως ήταν δυνατό να αποκατασταθεί η τάξη στην Ιρλανδία το **1920** εκτός αν αυτή εγκαταλείπετο από του Άγγλους.

Επιχειρηματολογώντας ο κ. Πριτ γιατί δεν μπορεί ο Κυβερνήτης να εκθέσει διαζευτικά τους λόγους κράτησης, παρατήρησε ότι σε τέτοια περίπτωση η συμβουλευτική επιτροπή δεν ήταν σε θέση να δώσει τις λεπτομέρειες των λόγων της κράτησης, αφού ούτε ο Κυβερνήτης δεν ξαίρει ακριβώς ποιοι ακριβώς είναι αυτοί οι λόγοι.

Για το τέταρτο σημείο ο κ. Πριτ τόνισε ότι "ο κ. Ντενκτάς μ' όλο που προσπάθησε δεν μπόρεσε μ' επιτυχία να απαντήσει πάνω στις παρατηρήσεις μου για την ανεπάρκεια των λεπτομερειών που δόθηκαν από τη συμβουλευτική επιτροπή".

Συνεχίζοντας ο κ. Πριτ είπε: "Ο κ. Ντενκτάς τόνισε επίσης ότι η ένορκη ομολογία του Κυβερνήτη είναι τελεσίδικη, αυτό είναι πολύ ατυχές γιατί δεν γνωρίζω οποιαδήποτε περίπτωση στην οποία όταν ένα γεγονός εξετάζεται, η ένορκη ομολογία, οσοδήποτε διακεκριμένος και αν είναι εκείνος που την καταθέτει, μπορεί να θέσει τέρμα στην εξέταση του ζητήματος.

Ο ευπαίδευτος φίλος μου (κ. Ντενκτάς) με κατηγορεί ότι θέλω να εξετασθούν οι περιπτώσεις **140** κρατουμένων. Κανένα δικαστήριο δεν πρέπει να ανησυχεί έστω και αν είναι αναγκαίο να εξετασθούν **140** περιπτώσεις, αν αυτό απαιτεί η Δικαιοσύνη".

Υστερα ο κ. Πριτ τόνισε και πάλι ότι ο λόγος για την κράτηση ενός προσώπου, επειδή είναι μέλος του ΑΚΕΛ δεν είναι αρκετός γιατί αυτό είναι το ίδιο σαν να απαιτείτο η κράτηση ενός προσώπου επειδή

είναι λευκός ή μαύρος.

Το απλό γεγονός συνέχισε ο κ. Πριτ, ότι ένας αποτελεί μέλος παράνομης οργάνωσης, σύμφωνα με τους κανονισμούς έκτακτης ανάγκης, δεν είναι λόγος κράτησης του και ίσως οι πληροφοριοδότες του Κυβερνήτη να βασίστηκαν πάνω στην εσφαλμένη αυτή αντίληψη.

Μπορεί να είναι ορθός ο ισχυρισμός του κ. Ντενκτάς, ότι οι πράξεις του ΑΚΕΛ παρακολουθούνταν από καιρό. Δεν αμφιβάλλω ότι σε μερικές ώρες κάθε πρόσωπο βρίσκεται υπό παρακολούθηση, αλλ' αυτό καθόλου δεν επηρεάζει την υπόθεση αυτή.

Σχετικά με την περίπτωση του αποθανόντος προσώπου που περιέχεται στον κατάλογο των συλληφθέντων, ο κ. Πριτ απάντησε στον ισχυρισμό του κ. Ντενκτάς ότι για την εξακρίβωση της αλήθειας και την επιβεβαίωση του γεγονότος ότι δεν πρόκειται περί λάθους, χρειάζεται ενδελεχής εξερεύνηση της υπόθεσης και τόνισε: "Γι' αυτό ακριβώς το λόγο επιθυμώ να αντεξεταστεί ο Κυβερνήτης, γιατί θα μπορέσω να τον ρωτήσω κάτω από ποιες συνθήκες συμπεριλήφθηκε το αποθανόν πρόσωπο στον κατάλογο των συλληφθέντων και ποιο πρόσωπο είχε υπ' όψη του όταν διέτασσε την κράτηση του Γεωργίου Χριστοφόρου.

Τέλος είπε ο κ. Ντενκτάς άφησε να νοηθεί ότι ο Κυβερνήτης επιθυμεί να εξετασθεί αλλ' ότι οι σύμβουλοι του δεν βρίσκουν ότι η αίτηση είναι νομικά δικαιολογημένη.

"Κατά τη γνώμη μου, είπε, ο κ. Πριτ η παρουσία του Κυβερνήτη είναι απαραίτητη και ελπίζω ότι αν το δικαστήριο ήθελε να καταστήσει σαφές αυτό ίσως η επιθυμία του Κυβερνήτη να προσέλθει στο δικαστήριο να εκπληρωνόταν χωρίς να παραστεί ανάγκη να διαταχθεί από το δικαστήριο για να προσέλθει. Οπωσδήποτε δεν γνωρίζω υπόθεση κατά την οποία ο υπουργός των Εσωτερικών στην Αγγλία αρνήθηκε να προσέλθει στο δικαστήριο όταν αυτό του ζητήθηκε.

Συνεχίζοντας ο κ. Πριτ κατέθεσε στο δικαστήριο δυο ένορκες δηλώσεις, μια υπογραμμένη

από τον κ. Ε. Παπαϊωάννου και μια από την κ. Ανδρούλα Χριστοφόρου.

Ο κ. Ντενκιάς είπε ότι η κατάθεση των ενόρκων αυτών ομολογιών τον βρίσκεται απροετοίμαστο και ζήτησε να του δοθεί καιρός για να καταθέσει σε απάντηση άλλες ένορκες ομολογίες αν αυτό καταστεί αναγκαίο.

Ο Εφέτης κ. Ζεκκιά του έδωσε **24** ώρες καιρό και ανέβαλε την υπόθεση για αργότερα για την παραπέρα πορεία της ακρόασης.